

Lakivaliokunnan mietintö 21/1996 vp

Hallituksen esitys lakisääteisiä panttioikeuksia koskevan lainsäädännön tarkistamisesta

Eduskunta on 6 päivänä marraskuuta 1996 lähettänyt lakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi otsikossa mainitun hallituksen esityksen 215/1996 vp.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina lainsäädäntöneuvos Marjut Jokela oikeusministeriöstä, ylitarkastaja Riitta Simonen maa- ja metsätalousministeriöstä, hallitusneuvos Kalevi Perko liikenneministeriöstä, vesiylioikeudenneuvos Jukka Mattila vesiylioikeudesta, maanmittausneuvos Pauli Karvinen maanmittauslaitoksesta, lakimies Harry Ahlgren Suomen Kuntaliitosta, varatuomari Timo Lappi Suomen Pankkiyhdistyksestä ja jaostopäällikkö Antti Huhtamäki Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitosta.

Valiokunta on lisäksi saanut kirjalliset kannanotot ympäristöministeriöltä, Suomen ympäristökeskukselta, Vaasan maa- ja metsätalouden Liitolta ja professori Risto Koululta.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi säännökset, joiden mukaan kiinteistö on panttina julkisoikeudellisen maksun tai viranomaisen päätökseen perustuvan saamisen suorittamisesta. Tällaisia säännöksiä on jo tehtyjen lainmuutosten jälkeen 12 eri laissa, muun muassa vesilaissa, jätevesimaksusta annetussa laissa, eräissä tilusjärjestelylaissa, rakennuslaissa, yksityisistä teistä annetussa laissa sekä laissa, jotka koskevat valtion varoista maa- ja metsätaloudelle myönnettävää tukea.

Ehdotuksella vähennettäisiin lakisääteisten panttioikeuksien määrää ja saatettaisiin lakisääteisiä panttioikeuksia koskeva lainsäädäntö vastaamaan uuden maakaaren säännöksiä.

Lakisääteisen panttioikeuden syntyminen ja oikeusvaikutukset määräytyisivät lakeihin otettavien viittaussäännösten perusteella maakaaren 20 luvun lakisääteistä panttioikeutta koskevien

säännösten mukaisesti. Lakisääteinen panttioikeus syntyisi vasta, kun se ilmoitetaan kirjattavaksi lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin. Viranomaisen olisi yleensä velvollinen tekemään ilmoituksen silloinkin, kun panttioikeudella turvataan yksityisen henkilön maksunsaantioikeutta.

Jätevesimaksun, valtion kauppahintasaamisen sekä valtion varoista myönnettyjen, takaisinperittäväksi määrättyjen avustusten lakisääteinen panttioikeus ehdotetaan poistettavaksi. Lisäksi kumottaisiin säännökset, joiden nojalla kiinteistön omistajan henkilökohtainen velkavastuu siirtyy kiinteistön luovutuksessa suoraan lain nojalla uudelle omistajalle.

Lakisääteinen panttioikeus säilytettäisiin sellaisiin hankkeisiin perustuvilla saamisilla, jotka yleensä nostavat kiinteistön arvoa. Myös yksityiselle henkilölle suoritettavaa, viranomaisen päätökseen perustuvaa saamista turvaavat panttioikeudet säilytettäisiin. Lisäksi säilytettäisiin eräitä sellaisia suoraan lain nojalla syntyviä panttioikeuksia, joita ei ole tarkoituksenmukaista korvata muilla vakuusjärjestelyillä.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan vuoden 1997 alusta samanaikaisesti uuden maakaaren voimaantulon kanssa.

Valiokunnan kannanotot

Hallituksen esitys liittyy maakaariuudistukseen siten, että sen tavoitteena on tarkistaa lakisääteistä panttioikeutta koskevat säännökset maakaariuudistuksen tavoitteita vastaaviksi. Velkojen keskinäisen tasa-arvon parantamiseksi osa lakisääteisistä panttioikeuksista kumotaan tarpeettomina ja jäljelle jääviä koskevat säännökset muutetaan maakaaren 20 lukuun viitattaviksi. Salaiset panttioikeudet poistuvat ja panttioikeuden kirjaamisesta huolehditaan viran puolesta silloin, kun yksityisen velkojan saaminen turvataan lakisääteisellä panttioikeudella.

Markkamääräisesti pieniä saamisia ei kirjata, joten ne rajautuvat pois lakisääteisten panttioikeuksien piiristä.

Valiokunta toteaa, että ehdotetut muutokset perustuvat johdonmukaisesti toteutettuihin ja tarkoituksenmukaisiin periaatteisiin, joilla va-
kuusjärjestelmä parantuu ja selkeytyy. Valio-

kunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä sellaisinaan.

Edellä lausutun perusteella lakivaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

*että lakiehdotukset hyväksyttäisiin
muuttamattomina.*

Helsingissä 11 päivänä joulukuuta 1996

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Henrik Lax /r, varapuheenjohtaja Matti Vähänäkki /sd, jäsenet Sulo Aittoniemi /kesk, Juhani Alaranta /kesk, Jouko Jääskeläinen /skl, Juha Karpio

/kok, Pekka Kuosmanen /kok, Annika Lapintie /vas, Kari Myllyniemi /kesk, Reino Ojala /sd, Markku Pohjola /sd, Säde Tahvanainen /sd ja Jukka Tarkka /nuors.
